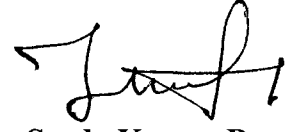

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım Bakanı Sayın İbrahim ~~Yunus~~ tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını, Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince arz ederim. 03.08.2023

Sevda Karaca Demir
Gaziantep Milletvekili

Toprak Mahsulleri Ofisinin 6 Haziran 2023'te açıkladığı buğday alım fiyatlarına göre; ekmeklik buğdayda ton başına 8 bin 250 lira ve bin lira alım primi; makarnalık buğdayda ise ton başına 9 bin lira ve bin lira alım primi olarak belirlendi.

6 Haziran'dan sonra gelen zamlarla ilaç, gübre, mazot ve tohumluk fiyatları hızla yükseldi. Üretici köylüler, açıklanan TMO alım fiyatına ürün satsalar bile artan girdi maliyetlerini karşılayamayacak durumdadır. Bununla birlikte satış için TMO sistemden randevu dahi alamıyorlar. Yetkililer sistem sorununu en geç Temmuz ayı başında çözeceklerini belirtmişlerse de bugün dahi TMO'dan randevu almak neredeyse olanaksız.

Üreticiler, 10-20 dakika gibi kısa zaman aralığında açılan randevu sisteminin, ne zaman açılacağından bazı kişilerin haberdar olduğundan ve daha çok bu kişilerin randevu alabildiğinden şikayet ediyorlar. Öte yandan bir şekilde randevu alabilmiş ve çeşitli zorluklarla buğdayını teslim etmeye götüren buğday üreticiler ise bütün gün bekletiliyor. Ayrıca üreticilerin var olan Ziraat Bankası hesapları kabul edilmeyip Deniz Bank'tan hesap açmaları dayatılıyor.

Gaziantep Nurdağı İncirli köyünde görüştüğümüz buğday üreticileri ve yine Gaziantep'te üretici örgütleri TMO'nun "büyük üretici- küçük üretici" ayrımı yaptığını, küçük üretici olan köylülerin tüccarların elinde zorluklar yaşadığını aktardı. Borçla üreten ve geçim derdinde olan üretici köylüler, bir yıl boyunca emek verip ter döktükleri ürünlerini TMO'ya veremedikleri için açıklanan fiyatın 2-3 TL aşağısına tüccara vermek zorunda kalıyorlar.

Bu bağlamda;

1. Mazotta %95, ilaç ve gübrede ise %30'un üzerinde fiyat artışı olmuşken; TMO'nun arpa ve buğday alım fiyatlarını neden aynı düzeyde artmamıştır? Bakanlığınızın fiyat güncellemesi konusunda bir çalışması var mıdır?
2. Sabah 7'de gidip akşama kadar ürün teslim etmeyi bekleyen üretici köylülerin mağduriyetini gidermek üzere, saati belli randevu sistemine geçmek üzere bir düzenleme yapmanın önünde ne tür bir engel vardır? Günlük alım kapasitesini artırma konusunda bir çalışmanız var mıdır?
3. Üretici örgütleri, randevu sistemindeki aksaklığın sebebini 30 Nisan 2023 tarihine kadar gümrük vergisinin sıfır olması nedeniyle depoların ithal buğdayla doldurulması ve bu sebeple depolarda yer kalmaması olarak açıklamaktadır. Depoların tamamının ithal buğdayla doldurulduğu doğru mudur? Depo sorununun çözülmesi için nasıl çalışmalar yapılmaktadır?

4. TMO'dan randevu alamayan ya da çok geç tarihlere randevu aldığı için ürününü yok pahasına tüccara satmak zorunda kalan üretici köylülerin, tüccara mahkum bırakan bu uygulamadan kurtulmak üzere randevu için Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS) kaydıyla isim yazdırma ve avans verme gibi bir uygulama ile bu mağduriyetinin önüne geçmek üzere planlama ve ön ödeme yapılamaz mı?
5. Üretici köylüler arasında yaygın olan "TMO buğday almıyor, alıyormuş gibi yapıyor" kanısını ortadan kaldırmak üzere randevu sistemini açık, ulaşılabilir hale getirmek için bir çalışmanız var mıdır?
6. Basına yansıyan şekliyle; aylar sonraya randevu alabilen ve depo bulamadığı için ürünü tarlada tutan üretici köylüye TMO tarafından buğdayın kalitesinin düşük olduğu söylenmiş ve 8,25 TL yerine 7,50 TL'ye alınmıştır. TMO'nun bile türlü bahanelerle fiyat kırdığı koşullarda üretici köylüyü kim koruyacaktır?
7. Yine basına yansıyan şekliyle; kimi tüccarların köylüden TMO fiyatlarının altında buğday satın aldıkları, ÇKS'si boşta kalan köylülerin belgelerinden faydalanarak buğdayı TMO'ya üretici gibi sattıkları öğrenilmiştir. Bu iddia karşısında boşta kalan ÇKS sahibi kişiler ile bu usulsüz işlemi yapan tüccarlar ve göz yuman kamu görevlileri hakkında bir soruşturma yapılmış mıdır?